

UNITED NATIONS in IRAN

We the peoples... A stronger UN for a better world

برنامه اسکان بشر ملل متحد (UN-HABITAT)

برنامه راهبردی کنونی برای سال‌های ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۹ تهیه شده است. در حالی که هر برنامه راهبردی جدید در راستای برنامه پیشین است، این رویکرد امکان پاسخگویی بهتر به روند رو به رشد شهری مانند تحولات جمعیتی، محیطی، اقتصادی، فضایی و اجتماعی را فراهم می‌کند. این برنامه تعدیلات لازم برای رسیدگی به تغییرات و تحولات را امکان‌پذیر می‌کند و فرصت‌هایی برای گنجاندن درس‌های آموخته شده ایجاد می‌کند.

دستور کار جدید شهری

در اکتبر سال ۲۰۱۶ میلادی، در کنفرانس مسکن و توسعه پایدار شهری سازمان ملل متحد - Habitat III - کشورهای عضو سازمان ملل متحد دستورکار جدید شهری را تصویب کردند. دستورکار جدید شهری سندی اقدام-محور است که استانداردهای جهانی دستیابی به توسعه شهری پایدار، بازاندیشی در نحوه ساخت و ساز، مدیریت و زندگی در شهرها را از طریق همکاری با همکاران متعهد، ذینفعان مربوطه، و بازیگران شهری در همه سطوح دولتی و خصوصی تدوین می‌کند. برنامه اسکان بشر ملل متحد از تخصص فنی، کمک به تدوین ضوابط و مقررات و ظرفیت‌سازی خود برای اجرای دستورکار جدید شهری وساختن شهرهای فراگیر، ایمن، تاب‌آور و پایدار استفاده می‌کند.

اقدامات در ایران

بر اساس حوزه کاری برنامه اسکان بشر ملل متحد، در آذر ماه سال ۱۳۸۵ دولت جمهوری اسلامی ایران و برنامه اسکان بشر ملل متحد توافقنامه‌ای برای تاسیس دفتر کاهش سوانح برنامه اسکان بشر ملل متحد امضا کردند و این دفتر به طور رسمی در سال ۱۳۸۸ افتتاح شد.

بر اساس درخواست دولت در سال ۱۳۹۳، برنامه اسکان بشر ملل متحد در ایران فعالیت‌های خود را به تمامی حوزه‌های کاری برنامه اسکان بشر ملل متحد گسترش داد. از آن زمان این دفتر در زمینه‌های زیر فعالیت کرده است:

چشم انداز

برنامه اسکان بشر، برنامه سازمان ملل متحد است که برای آینده شهری بهتر تلاش می‌کند. رسالت هیئتات ترویج و ارتقاء توسعه اجتماعی و زیست‌محیطی اسکان بشر و دستیابی به هدف مسکن درخور برای عموم است.

شهرهای امروز با چالش‌های جدی جمعیتی، اقتصادی، اجتماعی، زیست‌محیطی و فضایی روبرو هستند. در حال حاضر روند شهرنشینی تغییر چشم‌گیری داشته است، به طوری که تا سال ۲۰۳۰ میلادی ۶ نفر از ۱۰ نفر در جهان، در مناطق شهری زندگی خواهند کرد. بیش از ۹۰ درصد از این رشد در آفریقا، آسیا، آمریکای لاتین و کارائیب اتفاق خواهد افتاد. در فقدان برنامه‌ریزی شهری موثر و کارآ، پیامدهای این روند شهرنشینی سریع، چشمگیر خواهد بود.

در حال حاضر در بسیاری از نقاط جهان، این اثرات محسوس است: فقدان مسکن مناسب و رشد سکونتگاه‌های غیررسمی، زیرساخت‌های ناکافی و ناکارآمد - شامل راه‌ها، حمل و نقل عمومی، آب، بهداشت، یا برق - افزایش فقر و بیکاری، مشکلات ایمنی و جرائم، آلودگی و مسائل مربوط به سلامتی، و همچنین سوانح طبیعی انسان ساخت و دیگر سوانح ناشی از اثرات تغییرات اقلیمی. دیدگاه‌ها، سیاست‌ها و رویکردهای مربوط به شهرنشینی باید تغییر کنند تا رشد شهرها و مناطق شهری به فرصت‌هایی تبدیل شود که هیچ کس را پشت سر نگذارند. برنامه اسکان بشر ملل متحد در راس این تغییرات قرار دارد و نقش رهبری و تسهیل‌گری را در مسائل شهری ایفا می‌کند.

چشم‌انداز برنامه اسکان بشر سازمان ملل متحد ایجاد شهرها و سکونتگاه‌هایی است که از شهرسازی و مدیریت خوب و کارآ برخوردار بوده و دارای مسکن کافی، زیر ساخت مناسب، دسترسی همگانی به اشتغال و ارائه خدمات پایه همچون آب، انرژی و بهداشت باشند. برای رسیدن به این آرمانها، که از دستورکار اسکان بشر سال ۱۹۹۶ اتخاذ شده، برنامه اسکان بشر ملل متحد برنامه‌های راهبردی میان مدت شش ساله برای خود تعیین

- مسکن و ارتقای سکونتگاه‌های غیر رسمی
- طراحی و برنامه‌ریزی شهری
- فراگیری اجتماعی
- کاهش ریسک بلایا
- زیرساخت شهری
- قانون‌گذاری و حکمروایی
- اقتصاد شهری
- پژوهش شهری

برنامه کشوری ۲۰۱۸-۲۰۲۱

برنامه اسکان بشر ملل متحد با کمیته ملی اسکان بشر جمهوری اسلامی ایران همکاری نزدیکی دارد؛ این کمیته تحت حمایت وزارت راه و شهرسازی بوده و سرپرستی آن را معاون وزیر راه و شهرسازی برعهده دارد. در حال حاضر، برنامه اسکان بشر ملل متحد و وزارت راه و شهرسازی در حال نهایی کردن برنامه‌ای برای تعیین اولویت‌های دولت در زمینه توسعه و اسکان بشر هستند.

هدف کلی برنامه کشوری هیئتات برای سال‌های ۲۰۱۸-۲۰۲۱ فراهم کردن توسعه فراگیر و پایدار سکونتگاه‌های انسانی به منظور کاهش اثرات منفی تغییرات اقلیمی، ایجاد شهرهای تاب‌آور و با محیط زیست پایدار و حصول اطمینان از این است که مزایای توسعه اقتصادی ایران در دسترس همه شهروندان باشد. پنج محور توصیه شده برای برنامه کشور عبارتند از:

- توسعه سکونتگاه‌های انسانی
- شهرهای تاب‌آور
- محیط زیست، تغییرات اقلیمی و زیرساخت‌های اساسی شهری و خدمات
- برنامه ریزی و طراحی شهری، حکمروایی و مالیه شهری
- حمایت، نظارت و مشارکت

فعالیت‌های برنامه اسکان بشر ملل متحد در ایران

فعالیت‌های فعلی برنامه اسکان بشر ملل متحد در ایران در زمینه‌های زیر تمرکز دارد:

۱. ظرفیت‌سازی و دوره‌های آموزشی (در برنامه‌ریزی شهری، تاب‌آوری شهری، مدیریت ریسک سوانح، ارتقاء سکونتگاه‌های غیر رسمی و بازسازی شهری و...)

۲. تسهیل

الف. تسهیل استفاده از تجارب بین‌المللی

ب. انتقال تجربیات ملی به جامعه بین‌المللی

ج. ایجاد زمینه‌های همکاری چندجانبه

د. تسهیل و توسعه خدمات تخصصی

ه. همکاری در برگزاری کمیته‌های مشترک تخصصی

و. تسهیل عضویت و حضور سازمان‌های دولتی و غیر دولتی در رویدادهای بین‌المللی مانند کنفرانس‌های سازمان ملل متحد، رویدادهای هیئتات، متروپلیس و غیره

۳. ارتقاء

الف. تولید محتوا

ب. ترجمه و انتشار نشریات هیئتات مانند "راهنمای بین‌المللی برای برنامه ریزی شهری و سرزمینی" یا "شهر دلخواه ایرانیان"

ج. شرکت در جلسات و کنفرانس‌ها برای ترویج مأموریت سازمانی هیئتات.

د. برگزاری جلسات (سخنرانی‌های شهری، گفتگوی شهری و غیره)، کنفرانس‌ها و کنفرانس‌های تخصصی

و. پشتیبانی از کمپین‌های مرتبط با حوزه‌های کاری هیئتات در همکاری با سازمان‌های دولتی (کمپین ملی شهری)

۴. اجرای پروژه‌های مشترک با دولت و موسسات مربوطه از جمله: (۱) فاز پایلوت سیاست ملی شهری: ایجاد سیاست ملی شهری و راهبردهای شهر هوشمند در ایران و (۲) ارزیابی عملکرد بیمارستان‌ها و مراکز بهداشتی ایران در برابر زلزله و سایر مخاطرات طبیعی.

برنامه اسکان بشر ملل متحد در ایران در حال حاضر با شرکای مختلف ملی و بین‌المللی از جمله نهادهای زیر همکاری می‌کند. مانند:

- موسسات علمی و پژوهشی
- سازمان محیط زیست
- سازمان همکاری‌های اقتصادی ECO / همکاری بین منطقه‌ای
- وزارت امور خارجه
- وزارت بهداشت
- وزارت کشور
- وزارت راه و شهرسازی
- معاونت مسکن و ساختمان
- معاونت حمل و نقل
- معاونت معماری و شهرسازی
- سازمان ملی زمین و مسکن
- شرکت مادر تخصصی شهرهای جدید
- مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی
- شرکت بازآفرینی شهری ایران
- شهرداری‌ها
- مرکز مطالعات و برنامه ریزی شهرداری تهران
- سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران
- شهرداری و شورای اسلامی شهر تهران
- شرکت آب و فاضلاب استان تهران
- سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد، ایران
- صندوق جمعیت سازمان ملل متحد، ایران
- سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد، ایران
- دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی
- جامعه مهندسان مشاور ایران
- انجمن صنفی مهندسان مشاور معمر و شهرساز
- صندوق کودکان ملل متحد، ایران

تلفن: +۹۸-۸۸۲۵۵۹۴۲-۶

فکس: +۹۸-۸۸۲۴۱۲۶۳

پست الکترونیکی: unhabitat-tehran@un.org

<http://www.unhabitat.org.ir>

برنامه اسکان بشر ملل متحد، تهران،

بزرگراه شیخ فضل‌الله نوری، خیابان نارگل،

خیابان مروی، مرکز تحقیقات راه، مسکن و

شهرسازی ۱۴۶۳۹۱۷۱۵۱

UN HABITAT